

BARIĆ LUKA

BARIĆ LUKA-ZA ZBORNIK SJEĆANJA

Čim je Banja Luka bila okupirana, ustaše su počeli proganjati među djecu, naročito Zelju, jer je bio vi še istaknut od Brane. Oni su obojica bili članovi omladinske organizacije- Hrvatskog kulturnog društva "Napredak". U tom je društvu nastala podvojenost između naprednih djaka i križara, još u vrijeme kad su moji sinovi bili gimnazijalci. To je bilo 1937 ili 1938 god. Kasnije zahvaljujući oficiru Niki Ljubičiću, koji je bio predsjednik društva "Napredak", moji su sinovi bili izbačeni iz omladinske organizacije, No, ne samo oni već svi napredni djaci Hrvati.

Obajica mojih sinova bili su potpisnici studentske rezolucije iz 1939 god. koje je tražila saradnju sa Sovjetskim Savezom. Zbog toga bili su registrovani kod policije. Kad je rat izbio obajica su prekinuli studije i bili u B. Luci. Zeljo je bio uvršten u radnu četu, gdje su se nalazili Srbi i jevreji. On je bio jedini Hrvat među njima. Tamo su ga maltretirali vlastiti školski drugovi, koji su bili križari ranije, a onda, preko noći se preobukli u ustaše.

Brane je također proganjan.

Zeljo se krio neko vrijeme u Omarskoj kod punice, zapravo tamo je bio po podatku, Brane je bio zatvoren mjesec dana.

Mene su također proganjali kao istaknutog Jugoslavena i dobio sam u logor Stara Gradiška, gdje sam u upravi logora imao ličnog neprijatelja Marka Mosterčića.

Brane je bio zatvoren u Kastelu, a Zeljo se krio po kućama, najviše kod Maje Ivanković. To je bilo u ulici, koja danas nosi njegovo ime. Situacija je bila vrlo teška. Čitava naša obitelj, izuzev Benu, staru majku i najmanjeg sina, koji je tado još bio dječak 11 godinu star, bila je proganjana.

Zeljo je otišao u partizane 10 avgusta 1941 god. Poslije odlaska Zelje, otišao je uskoro i Brane.

Neko vrijeme, prije odlaska u Žunu, a po izlasku iz zatvora, Brane je bio u Gradišci kod šenine sestre, a zatim je peavan u vojaku.

Bio je u domobranima u Karlovcima otprilike od decembra 1941 god. Tada je otišao kući na bolesnički dopust, jer je obolio od upale pluća i od kuće je otišao u partizane 15 marta 1942 god. Nažalost, nemamo više originale pisma, budući smo se za vrijeme rata nekoliko odnosno tolike puta seljaskali, pa je izgubljeno. Međutim, i žena i ja, tolike smo ga puta čitali, da već napamet znamo. Tekst je glasio; "Dragi roditelji, ja sam isabrao ovaj put bez obzira da li će Vama to biti drago, bez obzira da li ćete zbog toga imati neke neugodnosti. Tamo je moj brat, tamo su svi moji drugovi, tamo su svi oni koji vole svoj narod i slobodu, tamo je i moje mjesto. Na taj korak sam se već podavno odlučio. Kada sam mogao tu ideju zastupati u miru, mogu i sada u ratu, s puškom u ruci da se za nju borim. Biskle, doviđenja u jednom boljem i pravednijem poretku. Grlj Vas i ljubi Vaš Brane".

Ja sam iz B. Lake otišao za Zagreb, budući su me stalno proganjali i vidio sam ostanem li tu- poču izvući živu glavu. Biješio sam da napustim svoju službu. Imao sam prijatelja koji je imao gostionu u Zagrebu-Hase Hadžić. Tog dana, kada smo se trebali seliti, Brane je bio kod kuće i složio se s tim da mi odemo.

Brane je bio zarobljen u Komarskoj ofanzivi u maju ili junu 1942 god. Kako je bio bolestan poslat je u bolnicu /iz logora Stare Gradiške/. Mi smo mu u logor slali pakete i molbom tražili da ga se pusti, ali bez uspjeha. U septembru 1944 god. prebacili su ga u Jasenovac. Te mi je pričao jedan drug, koji je s njim u logoru. Taj je imao sreću da bude otpremljen na rad u Nemačku. Priča da je jednog dana u logor došao neki Krešić, koji je bio napravo Zeljin kolega i kao predratni križar, u logoru je postao ustaški sabnik. Prepoznao je Branu i pitao ga dje je Zeljo. Brane mu je rekao da je Zeljo u Šumi. Od tada ga je taj neprestano maltretirao- od oktobra 1944 god. više ništa ne znamo za njega.

Zeljo je poginuo, ubijen od četnika, 1942 godins u Jošavki. To je bilo vjerovatno u mjesecu aprilu, dan dva nakon pogibije Mladena Stojanovića.

Prijatelj iz banjalučkog sektora kao politički rukovodilac i da je poginuo od četničkih ruku 1942 god. Tada je bio odlikovan Odredom zasluga sa narod III. reda.